

[Indenrigsministeren.]

modsat Fald bliver Partirammerne kun til Værn for det politiske Kævl og det partipolitiske Puslespil i Stedet for til Organisering af Folkets politiske Vilje. Derfor, skal Folkestyret kunne hævde sig som den anerkendt lykkeligste Styreform, maa Partierne, og det forudsætter Forholdstalsvalgmaaden, finde Former for det politiske Arbejde, der gør Rigsdagen arbejdsdygtig, saa den ikke kommer til at staa for Befolkningen blot som Arnestedet for de politiske Intriger og Drillerier, eller hvad man nu vil kalde det.

Opgaven, der foreligger efter en Valgdag i et Samfund, hvor Forholdstalsvalgmaaden er gennemført, er da at naa frem til en Regeringsdannelse, der sikrer den størst mulige Handlekraft paa Grundlag af de Muligheder, den partisplittede Rigsdag giver. Disse Muligheder kan være højst forskellige, som vi har set. Det kan tænkes, at de partipolitiske Linier i de forskellige Partier er hinanden saa krydsende, at en virkelig fælles Vilje ikke lader sig forene om større Opgaver. Muligheden for en stabil Regering er da meget ringe, men den egentlige Aarsag hertil er saa ikke Forholdstalsvalgmaaden, men derimod, at de politiske Reformkrav endnu ikke har udkrystalliseret sig saadan ude i Befolkningen, at deres Virkeliggørelse her har sin naturlige Baggrund. Selve Folkestyrets Idé tilsiger med andre Ord Nødvendigheden af en Klaring i Befolkningens Sind, forinden Handlingens Muligheder er inde.

Men Forholdet kan efter et Valg ogsaa ligge saadan, at to eller flere Partier om end med forskellige Maal paa mange Omraader dog har en fælles Opfattelse med Hensyn til en Række af Tidens Opgaver, og saa har disse Partier Pligt til at finde den mest praktiske Form for et Samarbejde om Løsningen af netop disse Opgaver. Spørgsmaalet er saa herefter, om de bedste Muligheder for Virkeliggørelse af Valgdagens Bud skabes derved, at et enkelt Parti danner Regering alene, eller derved, at to eller flere Partier i Fællesskab danner Regering. Et almengyldigt Svar herpaa, gældende for alle forekommende Tilfælde, kan jo utvivlsomt ikke gives, men for at føre hele denne Udredning af de Synspunkter, jeg her har fremsat, over paa

aktuelle Forhold, vil jeg sige, at det var i Erkendelse af saadanne Betragtningers Rigtighed som dem, jeg her har anført, at den nuværende Koalitionsregering dannedes i 1929, og det ærede Medlem Hr. Krag vil sikkert være enig med mig i, at det kan være et Eksempel til Efterfølgelse for dem, der er bekymrede for, at Forholdstalsvalgmaaden ikke skal kunne skabe Stabilitet i Statsstyret.

Det ærede Medlem førtes af hele sin Tankegang ud i Konsekvenser, som undrede mig meget. Det ærede Medlem sagde: Man ser jo, at selv Regeringer af to Partier giver en betydelig Svaghed. Ja, men saa maa jeg spørge: Ønsker det ærede Medlem da virkelig en Valglov, der forholdsvis let kan tænkes at give et Parti hele Magten? Ønsker det ærede Medlem en saadan Tilstand her i Danmark? Det havde jeg ikke troet, og heri er jeg i hvert Fald ikke enig. Det ærede Medlem kom i denne Forbindelse ind paa Betragtninger, som jeg tror, den højtærede Formand ikke ønsker særlig drøftet her ved denne Lejlighed, over den nuværende Regerings Svaghed og alt, hvad dertil hører. Det kan maaske heller ikke have saa stor Interesse. Saa vidt jeg husker, er denne Tale om den nuværende Regerings Svaghed holdt af det ærede Medlem hvert Aar i de sidste 10 Aar. Jeg skal blot derved sige til det ærede Medlem, at det er jo Spørgsmaalet, om ikke Venstres Misère i høj Grad har sin Aarsag i denne stadige Undervurdering paa dette Omraade. Men jeg vil gerne sige om hele dette Spørgsmaal om Enmandskredse kontra det nuværende System, at rent begrebsmæssigt er jo Splittelsen i mange Smaapartier ikke nødvendigvis i højere Grad knyttet til det System, der nu er gældende, end til andre Systemer. Det er alene afhængigt af, hvor den nederste Grænse for Partirepræsentationen sættes. Det er ikke Systemet med Enmandskredse paa den ene Side og det nuværende System paa den anden Side, der er afgørende for, hvor partisplittet Rigsdagen skal være, hvor mange Smaapartier der skal være. Det er det ikke begrebsmæssigt, og derfor er det for saa vidt rent logisk, naar det ærede Medlem giver Udtryk for, at han netop i det nuværende System med Henblik paa Smaapartierne ønsker Grænsen nedefter hævet.